

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน
ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี
STATES AND NEEDS OF PARTICIPANTS FOR RECREATION ACTIVITY
MANAGEMENT IN LUMPINI PARK

สุนทร ตันโพธิ์*

จุมพล ลัมพาทิวัฒน์**

แพน เจียรระนัย***

Sunat Tonpho*

Jumpol Lumpapiwat**

Phan Jiaranai***

Abstract

The study was aimed to explore the states and needs for recreation management in Lumpini Park. Ten of selected personnel were interviewed about the state of actual recreation activity management using structured interview form. Four hundred participants were accidentally randomised to answer the researcher made questionnaire($r=.89$) about the needs of recreation activity management in Lumpini Park. The comparisons among participants' needs for recreation activities were studied by gender, age, time of participation, frequency and number of days of participation. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and F test.

The results were as follows:

1. The states of recreation activity management in Lumpini Park were provided in 4 aspects ; operation, facilities and equipment, personnel, and recreation activities to serve participants which generally adequate for all. Except on holidays, there were big number of participants it might be shortage in some aspects.

2. The needs for recreation activities of participants were:

2.1. Participants needs for all aspect s of recreation activity management were at high level . The needs of facilities and equipment, personnel, and recreation activities aspects were at high level. The need of operation aspect was at moderate level.

* บัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัย

** อาจารย์ ภาควิชาสันนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานควบคุมปริญาานิพนธ์

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรรมการควบคุมปริญาานิพนธ์

2.2. There was no significant difference between gender on the needs for recreation activities .

2.3. There were no significant difference among different age groups on the needs for recreation activities

2.4. There were no significant difference among different time participants on the needs for recreation activities.

2.5. There were no significant difference among participants who came to Lumpini Park with different frequency and number of days of participation on recreation activities.

Keyword : State and Need , Recreation Activity Management, Lumpini Park

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยการสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ได้ดำเนินการเพื่อบริการประชาชน และศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ จำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี และแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค เท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1) สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ สรุปได้ว่า สวนลุมพินีได้ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างครบถ้วนทุกด้าน แต่ในบางครั้งที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ในวันหยุดราชการหรือในช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่เสร็จภารกิจประจำวัน ทำให้การให้บริการมีความขาดตกบกพร่องหรือไปบ้าง แต่ก็ถือว่าอยู่ในสภาพที่มีพร้อมสำหรับให้บริการประชาชนได้ตามภารกิจของสวนสาธารณะได้

2) ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ พบว่า

2.1 ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.57, S=0.95) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการดำเนินการ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.38, S=0.94) ด้านสถานที่อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, $S=0.96$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, $S=0.95$) และด้านกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, $S=0.95$)

2.2 ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีช่วงเวลาเข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.5 ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สภาพและความต้องการ, การจัดกิจกรรมนันทนาการ, สวนลุมพินี.

บทนำ

ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การดำเนินชีวิตและรวมถึงความเปลี่ยนแปลง ในสภาวะการณ์ต่างๆ ของโลก ส่งผลต่อประชาชนอย่างทั่วกันไม่ว่าจะในเขตเมืองหรือนอกเมือง โดยเฉพาะภาวะความเครียดและสภาพจิตใจที่ถูกกดดันจากการที่จะต้องดิ้นรนแสวงหาสิ่งต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่นับวันจะมีความยุ่งยากมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่ทรัพยากรในการดำรงชีวิตของมนุษย์มีจำนวนอยู่เท่าเดิมหรือลดลง แต่ความต้องการกลับเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันหรือแก่งแย่งเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการสำหรับตนเองและครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ลดลง โดยเฉพาะในประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาทั้งหลาย โลกปัจจุบันถูกครอบงำด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้หลายประเทศมีสภาวะแวดล้อมและลักษณะของปัญหาต่างๆ คล้ายคลึงกัน การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจมีปัญหามากขึ้นเท่าไรปัญหาของมนุษย์ก็มีมากขึ้นเท่านั้น ส่งผลให้ต้องมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ในสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้คนในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในเรื่องของ การแก่งแย่งเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต ดังนั้น ภารกิจในแต่ละวันของคนในสังคมมีการใช้เวลาว่างต่างกัน จะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะภาพของแต่ละบุคคล ถ้าเลือกใช้เวลาในทางที่ผิดจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย สังคมมีสภาพย่ำแย่เพิ่มขึ้นและยังเป็นการสร้างปัญหาในด้านจิตใจที่จะส่งผลต่อสุขภาพจิต ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของคน ซึ่งประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าด้วยดีได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชาชนในชาติอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องทุกๆ ด้าน ดังแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) (การกีฬาแห่งประเทศไทย. 2544: 1) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนในชาติโดยทั่วถึงและต่อเนื่อง การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอจะสามารถพัฒนาคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำให้บุคคลมีร่างกายแข็งแรง พละนาถมัสมบุรณื ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ได้อย่างเหมาะสม เพิ่มพูนสติปัญญา พัฒนาลักษณะประจำตัว เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการที่จะใช้ในการพัฒนาที่กล่าวมาเป็นกระบวนการที่อาศัยหลักแห่งวิชาการนั้นหนทางการทั้งสิ้น

กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะได้รับการผ่อนคลายความเครียด คลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลและสังคม ทำให้ สดชื่น เสริมสร้างพลังขึ้นมาใหม่ การที่บุคคลจะมีสุขภาพดีหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติในยามว่างเท่าๆ กับการปฏิบัติในช่วงเวลาการทำงาน กริยาที่บุคคลกระทำในยามว่างจึงเป็นสิ่งที่วัดคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสุขภาพจิตของบุคคลได้ ปัจจุบันประชาชนให้ความสนใจกิจกรรมการออกกำลังกายและกิจกรรมด้านนันทนาการต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญ มีสถานที่สำหรับการออกกำลังกายและมีกิจกรรมด้านนันทนาการต่างๆ ให้เลือกใช้บริการมากขึ้น อีกทั้งมีหน่วยงานให้การสนับสนุนให้ได้มาใช้บริการกันอย่างกว้างขวาง ดังเช่นสวนลุมพินี ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ประชาชนได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เป็นสวนสาธารณะที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและมีสถานที่ออกกำลังกาย รวมถึงการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ได้เข้ามาใช้บริการออกกำลังกายและร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่สวนลุมพินีจัดดำเนินการ และกำลังศึกษาในสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี เพื่อทราบข้อมูลความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ให้กับตัวผู้วิจัยตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี วันธรรมดาประมาณ 20,000 คน/วัน วันหยุดราชการประมาณ 40,000 คน/วัน (สำนักงานสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร. 2552: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยใช้ตารางเปรียบเทียบขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวน 385 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่เข้ามาใช้บริการในช่วงระยะเวลาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี จำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี 1 คน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในสวนลุมพินี จำนวน 9 คน ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสอบถามประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ช่วงเวลาที่เข้ามาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

กำหนดการให้คะแนนตามแบบสอบถามระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ มากที่สุด ให้ 5 คะแนน มาก ให้ 4 คะแนน ปานกลาง ให้ 3 คะแนน น้อย ให้ 2 คะแนน และน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลโดยอิงเกณฑ์หาค่าเฉลี่ยเพื่อทำการวิเคราะห์แปลผลระดับความต้องการ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532: 150) คือ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเสนอต่อหัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง แล้วนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลชุดที่ 1 การสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

2. นำข้อมูลชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 ตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่ (t-test) และ ค่าเอฟ (F-test) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ กับตัวแปรอิสระด้านอายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการดำเนินการ สวนลุมพินีได้ดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ได้รับรู้และใช้บริการได้อย่างทั่วถึง เช่น มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ การจัดวิทยากรให้ความรู้ การดูแลความปลอดภัยในส่วนกิจกรรม เป็นต้น แต่ในบางครั้งที่มีประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ในวันหยุดราชการ หรือในช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่เสร็จภารกิจประจำวันอาจทำให้การให้บริการมีความขาดตกบกพร่องไปบ้าง

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ สวนลุมพินี ได้จัดสถานที่และอุปกรณ์ไว้พร้อมเพื่อบริการประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีการจัดขึ้นภายในสวน เช่น มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ มีห้องน้ำ/ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายที่ถูกสุขอนามัย มีสถานบริการพยาบาล มีอุปกรณ์นันทนาการที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยเหมาะสมแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ สวนลุมพินี มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการชนิดต่างๆ รวมทั้งมีบุคลากรที่ให้บริการด้านอื่นเพื่อบริการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับฝากสิ่งของ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ มีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างปลอดภัย เป็นต้น

ด้านกิจกรรมนันทนาการ สวนลุมพินี มีการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย เช่น ลีลาศ แอโรบิคเต้นรำ เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ ไร่ไก่แก้ว เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการกีฬา เช่น วายน้ำ ฟุตบอล เทนนิส แบดมินตัน ตะกร้อ เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย เช่น ห้องสมุดประชาชน จักรยานน้ำและเรือพาย ถ่ายภาพ ดนตรีในสวน เป็นต้น

2. จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จำแนกได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่แบ่งเป็นชาย 233 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และหญิง 167 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่มีอายุ 31– 45 ปี มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคืออายุระหว่าง 15– 30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50

2.3 ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการในช่วงเวลา 05.00 – 10.00 มากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมาคือช่วงเวลา 15.01 – 20.00 น. จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และช่วงเวลา 10.01 – 15.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

2.4 ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการ จำนวนวัน 3 – 5 วัน มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือ จำนวนวัน 1 – 2 วัน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 และจำนวนวัน 6 – 7 วัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

3. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี สรุปได้ดังนี้

ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการด้านการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, $S.=0.94$) ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, $S.=0.96$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, $S.=0.95$) และด้านกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, $S.=0.95$) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกเป็นรายด้าน

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	\bar{X}	S.	ความต้องการ
ด้านการจัดดำเนินการ	3.38	0.94	ปานกลาง
ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	3.64	0.96	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.56	0.95	มาก
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.68	0.95	มาก

เมื่อจำแนกและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตามตัวแปร พบว่า เพศ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S.=0.95$) โดยพบว่า ประชาชนเพศชายมีความต้องการมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X}=3.63$, $S.=0.97$ และ $\bar{X}=3.47$, $S.=0.93$ ตามลำดับ)

อายุ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ทุกช่วงอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S=0.95$) โดยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ 15-30 ปี มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคืออายุ 31-45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=3.58$, $S=0.97$ และ $\bar{X}=3.57$, $S=0.95$ และ $\bar{X}=3.52$, $S=0.93$ ตามลำดับ)

ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกช่วงเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S=0.95$) โดยพบว่าประชาชนที่เข้ามาใช้ในช่วงเวลา 05.00–10.00 น. และช่วงเวลา 15.01–20.00 น. มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, $S=0.99$ และ $\bar{X}=3.61$, $S=0.96$) ส่วนช่วงเวลา 10.01–15.00 น. มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, $S=0.89$)

ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกความถี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S=0.95$) โดยพบว่าประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 1-2 วัน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ 6–7 วัน และ 3–5 วัน ตามลำดับ ($\bar{X}=3.60$, $S=0.97$, $\bar{X}=3.55$, $S=0.95$ และ $\bar{X}=3.53$, $S=0.91$ ตามลำดับ) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ตัวแปร	ความถี่/จำนวนวัน	n	\bar{X}	S.	ความต้องการ
เพศ	ชาย	233	3.63	0.97	มาก
	หญิง	167	3.47	0.93	ปานกลาง
	รวม	400	3.57	0.95	มาก
อายุ	15 – 30 ปี	114	3.58	0.96	มาก
	31 - 45 ปี	188	3.56	0.95	มาก
	46 ปีขึ้นไป	98	3.52	0.93	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก
ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ	05.00 – 10.00 น.	183	3.65	0.99	มาก
	10.01 – 15.00 น.	82	3.33	0.89	ปานกลาง
	15.01 – 20.00 น.	135	3.61	0.96	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก
ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ	1 – 2 วัน	126	3.60	0.97	มาก
	3 – 5 วัน	190	3.53	0.91	มาก
	6 – 7 วัน	84	3.55	0.95	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตามตัวแปร พบว่า

ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศ อายุ ต่างกัน ช่วงเวลาเข้ามาใช้บริการ และ/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อหลายๆ ประเภท รวมทั้งควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ให้รอบบริเวณสวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้ในทุกพื้นที่ของสวน

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและสามารถรองรับความต้องการใช้ของประชาชนในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ และรวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่างๆ ด้วย

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ประชาชนเห็นว่าควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกิจกรรม และครูฝึกด้านกีฬาให้ครอบคลุมมากขึ้นทุกชนิดที่ทางสวนพินีให้บริการอยู่อย่างเพียงพอ

ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการเพิ่มจำนวนกิจกรรมที่จัดให้มีความหลากหลายและทันตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และให้สามารถให้บริการได้ทุกวัย เช่น บริการอินเตอร์เน็ต ชุมนุมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมผาดโผน เป็นต้น

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ข้างต้น ผู้วิจัยขอจึงเสนอบทอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี โดยรวม พบว่า สวนลุมพินี มีการดำเนินการในทุกด้านไว้พร้อมพอสมควรอยู่แล้ว ทั้งด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ อาจเป็นเพราะว่า โดยภารกิจหลักของสวนลุมพินี มีหน้าที่ในด้านให้บริการประชาชนเพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงมีการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการให้บริการของประชาชน อย่างเต็มความสามารถ ในความต้องการของประชาชนที่อาจจะมากกว่าที่ดำเนินการอยู่หรือเกินขีดความสามารถ ก็มีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นแหล่งนันทนาการที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) ที่ให้ความหมายของนันทนาการ ว่าหมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ที่ตนเองมีความสนใจและมีเวลาว่างเพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้น ก็เป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกาย และทางอารมณ์ให้หมดหรือน้อยลงกลับเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่น ที่เติมไปด้วยพลังพร้อมที่จะทำงานต่อไป

2. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สรีรวิทยาตามเพศไม่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมุ่งหวังให้

เกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีกิจกรรมหลากหลายที่สามารถเลือกเข้าร่วมได้ ทุกเพศทุกวัย ตามความเหมาะสมและความถนัดของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการจะอยู่ในวัยที่ต่างกัน แต่ระดับอายุต่างก็มีความต้องการให้มีระบบและการบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองต้องการ เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างปลอดภัยและได้รับความพึงพอใจเต็มที่ ซึ่งในสวนลุมพินีมีการจัดบริการกิจกรรมต่างๆ ได้ครอบคลุมทุกวัยอยู่แล้วจึงไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีช่วงเวลาที่มาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละช่วงเวลาประชาชนสามารถทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดบริการอยู่ในสวนลุมพินีได้โดยไม่จำกัดเวลาตลอดการเปิดบริการในแต่ละวัน ซึ่งไม่ว่าจะเข้ามาใช้บริการในในเวลาใดก็ไม่แตกต่าง การเปิดบริการสำหรับประชาชนของสวนลุมพินี ทำให้ประชาชนสามารถเลือกช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการได้สะดวก ตามภารกิจของแต่ละคน คือ สวนลุมพินีเปิดให้บริการบริการตั้งแต่เช้าตรู่ จนถึงกลางคืน (04.30–21.00 น.) เพียงพอสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ที่จะเลือกเวลาได้

5. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมจำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดดำเนินการ และด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีความถี่ในการบริการต่างกัน แต่ก็ได้รับประโยชน์จากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มุ่งส่งเสริมสุขภาพกายสุขภาพจิต และสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเดียวกัน รวมทั้งได้รับการบริการจากการจัดดำเนินการและการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของสวนลุมพินี ได้ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของประชาชนอยู่แล้วให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและ

สภาพสังคม และรวมทั้ง มีการพัฒนาด้านบุคลากรผู้ให้บริการนันทนาการให้มีความเชี่ยวชาญ เพียงพอและทั่วถึงทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี เรื่องอื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการและให้ประโยชน์กับประชาชนที่เข้ามาใช้บริการได้อย่างสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการกับสวนสาธารณะแห่งอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2544). **แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ**. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 – 2549). กรุงเทพฯ: นิไทยมิตรการพิมพ์.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). **กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ภทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547). **สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิชัย พลับพลาเล็ก. (2550). **สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรสิทธิ์ พิศุทธิวีรา. (2547). **ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร. (2552). **สวนลุมพินี**. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2552; จาก <http://203.155.220.217/office/ppdd/publicpark/thai/about.html>.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan M., Daryle. (1970, March). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 608.